

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ НА ВАЛЮТНИЙ КУРС

старший викладач **Жукова Т.А.**, студентка **Соловйова М.С.**
Сумський державний університет (Україна)

В умовах глобалізації економічних процесів, швидкої інтеграції національних фінансових ринків валютний чинник є одним з головних складових світової економіки. Практика показує, що його роль вже давно вийшла за межі обслуговування зовнішньо – торговельних операцій. Валютні курси формуються та регулюються під дією не тільки економічних, а й політичних чинників міжнародного та внутрішнього характеру. Вплив даних чинників став особливо відчутним в умовах фінансової кризи. У країнах з незрілими ринковими відносинами, серед яких є й Україна, зовнішні та внутрішні чинники викликали виникнення девальваційного шоку національних валют [3].

За визначенням, валютний курс являє собою звичайну ціну, за якою одна валюта конвертується в іншу. Насправді ж його значення набагато важливіше. Дякуючи тому, що він утворюється під впливом дуже великого ряду факторів – від економічних та політичних до психологічних – валютний курс є своєрідним барометром, що розкриває стан певної країни порівняно з іншими країнами та виступає зв'язуючою ланкою між національною і світовою економіками [3].

Основним чинником, що позначається на валютному курсі є стан платіжного балансу країни. Якщо він активний, то і курс національної валюти підвищується і, навпаки, якщо у країні пасивний платіжний баланс на світовому ринку, то це означає, що за деякий період її валютні витрати перевищують надходження з-за кордону. За даних умов пропозиція даної валюти країни на світових ринках зростає і коли вона перевищує попит, її курс падає. Такий процес називається девальвацією і є актуальним для України.

У 2014 році девальвація гривні становила більше 100%, причиною чому було багато факторів. Такого різкого зменшення курсу національної валюти в історії України ще не було, вартість одного долара зросла до 23,6 гривні у листопаді 2015 року. Окремі дослідники даної ситуації думають, що це було викликано політичною кризою, що досі не вирішилася в Україні. Проте стверджувати це неможна, бо водночас із гривнею девальвували й інші іноземні валюти.

Як приклад, якщо порівнювати з початком 2013 року, девальвація у листопаді 2015 року австралійського долару становила 34,07%, а шведської крони – 27,78%. Проте лідируючі позиції за цими показниками має Україна та Росія, девальвація національних валют яких на листопад 2015 року, якщо порівнювати із січнем 2013 року, становила 189,36% та 108,64% відповідно.

Можна виділити ряд причин такого різкого знецінення гривні в 2015 році:

-зменшення золото-валютних запасів України на 2015 рік майже в два рази, якщо порівнювати із показниками 2013 року;

-криза всіх сфер життєдіяльності (для зменшення девальвації треба вирішити глобальні економічні, політичні та фінансові проблеми);

-спекулятивні дії комерційних банків (банки беруть у НБУ гривню в борг, наприклад, під 18% річних. У перерахунку це становить 1,5% у місяць. На отримані кошти банки купують валюту, це спричиняє підвищення курсу. Якщо за місяць курс зростає більше, ніж на 1,5%, то банк заробляє, продавши валюту за більшим курсом та повернувши гривню НБУ);

- відсутність інформаційної політики НБУ;

-населення знаходиться у стані паніки (воно своїм надмірним попитом на іноземну валюту внесло свій вклад у зниження курсу гривні у відношенні до долара).

Взявши до уваги спекулятивний (у деякій мірі) характер різкого обвалу гривні, виникає ряд факторів, які обмежують можливість підвищення пропозиції іноземної валюти на валютному ринку України, серед яких критичне зменшення валютних резервів НБУ та зниження обсягів надходження валюти від експортних операцій та інвестицій, а ще політична нестабільність. Головними шляхами, що зможуть стабілізувати валютний ринок, є посилення валютного контролю та збільшення попиту на гривню.

Об'єктивно необхідним є державне валютне регулювання. Заходами, що допомогли б вийти з економічної кризи та стабілізувати валютний курс є:

–визначення граничних розмірів прибутку від операцій, що проводяться на валютному ринку;

–збільшення контролю за імпортними послугами;

–інтенсивніші перевірки виконання резидентами зобов'язань своєчасних розрахунків в іноземній валюті за експортними контрактами;

–інтенсивніші перевірки виконання нерезидентами зобов'язань в іноземній валюті перед державою.

1. Белінська Я. В. Девальвація гривні в Україні: умови, чинники і заходи подолання / Я. В. Белінська, Н. С. Глоба // Науковий вісник [Буковинського державного фінансово-економічного університету]. – 2014. – Вип. 26. – С. 152-163.

2. Минфин – все о финансах: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>

3. Особливості формування валютного курсу в період кризи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/62926.doc.htm

ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

**доцент Зайцев О. В., студент групи Ф-51 Бондаренко В. Ю.,
Сумський державний університет (Україна)**

Загальносвітова тенденція глобалізації економічних взаємовідносин породжує невідому до цього часу, нову за своєю сутністю, ключову для